

Vlechtbulletin

Maart 2018

Nr. 54

Pitriet Schaal in wording, Kari Lønning, USA

Colofon

Doelstelling: De vereniging behartigt de belangen van vlechters die met diverse materialen

werken. Uitgangspunt is het behouden en bevorderen van ambachtelijk en vernieuwend vlechten in de breedste zin van het woord.

Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Friesland onder nr. 01106099

Bestuur van de Vereniging Van Vlechters:

Voorzitter: Willem de Ridder, Kamperweg 4, 6598 MJ Heijen, 0485-325561

Secretariaat: Ellen Meuleman, Molenweg 54, 6871 XC Renkum
06-11081156 secretariaat@vlechters.nl

Penningmeester Wim Vogelpoel, Hoefslagstraat 2 6651 CT Druten
0487-514249 jokwim@xs4all.nl

Overige bestuursleden: Mieke Langenhuizen, Ingrid Reinhoud, Judith Schuiter en Ineke van der Sommen

Het lidmaatschap van de Vereniging van Vlechters staat open voor iedereen met belangstelling voor vlechten. De contributie wordt jaarlijks in de maand januari voldaan en bedraagt € 25,-. Bij voorkeur via een automatische overschrijving op bankrekening:

IBAN: NL 81 RABO 038 38 37 200 t.n.v. Vereniging van Vlechters

Leden buitenland: IBAN nummer: NL 81 RABO 038 38 37 200

BIC code: RABONL2U

Opzegging en wijzigingen van het lidmaatschap doorgeven bij:

de ledenadministratie: Gerrie Mateussen, tel: 040-2450519

of email j.mateussen1@chello.nl

en opzegging gaat in per 1-1 van het eerstvolgende jaar.

Als kleine vereniging met weinig middelen stellen wij donaties zeer op prijs.

Logo van de vereniging kan door leden opgevraagd worden bij het secretariaat.

Bulletinredactie: Mieke Langenhuizen, Binnenweg 8, 5502 AN Veldhoven

Tel.: 06-21828312 redactie@vlechters.nl

Vormgeving omslag: Mathijs Langenhuizen www.mathijslangenhuizen.nl

Advertenties worden overzichtelijk bij elkaar geplaatst. Kosten: 1/4 pagina € 15,-, 1/2 pagina €30,- en 1 pagina € 60,- Bij plaatsing in vier opeenvolgende nummers 10% korting.

Het Vlechtbulletin ISSN: 1574-5740 - veertiende jaargang: 2018

Uitgave Vereniging van Vlechters. Verschijnt 4 maal per jaar

Oplage 270 - losse nummers € 1,50 exclusief verzendkosten

Het volgende nummer verschijnt juni 2018. Kopij inleveren voor 15-05-2018

Extra exemplaren voor cursusleiders € 1,00 exclusief verzendkosten

Website: www.vlechters.nl

INHOUDSOPGAVE

Van de Redactie		pag. 4
De strandauto uit het Daf Museum	Jacques Sleutels	pag. 5
Over de omslagfoto's		pag. 7
Contributie	Bestuur	pag. 9
De Werkgroepen van de Vereniging van Vlechters	Bestuur	pag. 9
Jaarverslag 2017	Ellen Meuleman	pag. 10
Uitnodiging van het bestuur voor de jaarvergadering en ledendag		pag. 13
Wat de natuur u biedt, koopt u bij een ander niet	Jac de Cock	pag. 16
Op vakantie met de caravan	Ton van Weij	pag. 18
Gevonden op Internet		pag. 19
De wilgen van de Biesbosch, deel 4 (slot)	Willem de Ridder	pag. 20
'Marte Mand' te Oploo	Jac de Cock	pag. 23
Activiteitenkalender 2018		pag. 25
Cursusagenda		pag. 26

Van de redactie

Een nieuw jaar, een nieuw begin zeggen ze wel eens en dat zou dit jaar voor het Vlechtbulletin wel eens op kunnen gaan. De eerste tekenen daarvan heeft u al kunnen zien, de mooie kleurenfoto's in het decembernummer. Maurice van der Molen die al jarenlang voor de mooie omslag heeft gezorgd heeft daar nu afscheid van genomen. Wij kunnen daar maar een ding op zeggen: hartelijk dank voor de vele tijd die je daar ingestoken hebt, Maurice.

Gelukkig hebben we al iemand met een grafische achtergrond gevonden om ons met de nieuwe omslagen te ondersteunen en zijn er nu plannen om niet alleen de omslag aan te pakken maar ook de inhoud te moderniseren. Genoeg te doen dus de komende tijd.

Dit eerste bulletin van het nieuwe jaar staat natuurlijk in het teken van de jaarvergadering in April maar we hebben ook weer mooie verhalen verzameld zoals de vakantie van Ton van Weij, het vlechtavontuur met de koninklijke auto, het laatste deel van de wilgen van de Biesbosch, 2 verhalen van Jac de Cock enz. Ook hebben we een grotere internationale evenementenkalender zodat u uw vakantie ook in kunt plannen. Weer volop items dus om van te genieten. Maar aangezien wij dit bulletin niet zonder u kunnen maken wordt u dus nog steeds uitgenodigd om uw vlechtverhalen, evenementen enz. aan ons door te sturen. Zelfs voor een mooie foto met een klein verhaaltje erbij is er plaats in het bulletin.

Lampen gevlochten door Willem de Ridder voor Museumwerf Vreeswijk

Een aantal jaren geleden kwamen tijdens een demonstratie enkele vrijwilligers van het DAF-museum in Eindhoven op ons af met de vraag of we ook gevlochten stoelen van een auto konden repareren. "Ongezien doen wij niets, maar er is van alles mogelijk, en het moet al heel moeilijk zijn als wij het niet zouden kunnen".

Met onze gegevens op zak en met de belofte, dat ze contact zouden opnemen togen de vrijwilligers verder. Jarenlang bleef het stil totdat in de afgelopen zomer ineens via de mail de vraag opnieuw binnenkwam. Het bleek te gaan om een design auto van de bekende auto-ontwerper Giovanni Michellotti. Dit bijzondere exemplaar was gebouwd op het onderstel van een DAF 32 met een volledig gevlochten interieur, waaronder de twee voorstoelen en de achterbank. De auto had op de wereldtentoonstelling in Milaan gestaan en was geschonken aan Hub van Doorne (grondlegger van DAF). Deze had hem op zijn beurt weer cadeau gedaan aan prinses Beatrix en prins Claus bij gelegenheid van de geboorte van Willem Alexander. De auto kreeg als naam "Kini" en is lang als strandauto gebruikt in hun vakantieverblijf in Italië.

Uiteindelijk belandde deze bijzondere auto in het DAF-museum in Eindhoven. Het Koninklijke gezin had de auto goed gebruikt, waardoor met name de voorstoelen flink beschadigd waren. Na dit een aantal jaren aangekeken te hebben wilde de conservator Rob Kieft proberen het vlechtwerk hersteld te krijgen. Zo kwam de vraag tenslotte weer bij mij terecht. Omdat ik weet dat Anita van Kraaij ook altijd wel geïnteresseerd is in een uitdaging trokken wij samen op 12 september naar Eindhoven om de haalbaarheid van zo'n restauratie te beoordelen. Het vlechtwerk bleek van dunne rotan te zijn; helaas gespoten met blanke lak.

De Kini zoals hij er in 1966 uit zag.

Na een grondige inspectie waren we het er over eens, dat het beste zou zijn de voorstoelen opnieuw in te vlechten en de achterbank gewoon te laten zoals die was (en het nieuwe vlechtwerk zeker niet in de lak te zetten). Aangezien de auto niet meer gebruikt wordt moet alles dan zeker weer enkele generaties mee kunnen.

Dit voorstel werd met juichende instemming begroet, waarna we besloten dat Anita de praktische uitvoering op zich zou nemen. Iets wat al met al toch een flinke klus bleek te zijn. Alleen al het uitzoeken van de rotan op dikte en kleur, zodat er niet te veel verschil met de achterbank zou zijn, was behoorlijk wat werk. Bij het eigenlijke vlechten kostte het doorhalen van de lange slierten rotan (soms meer dan 6 meter) bij een metalen frame best veel tijd; en dan maar hopen dat de staanders niet breken. Deze frames werden, nadat we het oude vlechtwerk stoel voor stoel verwijderd hadden, door de DAF-fabriek netjes schoon gemaakt en opnieuw gespoten.

Links: een oude stoel; Rechts: een gerestaureerd exemplaar.

Na eerst de ene stoel helemaal afgewerkt te hebben, zodat de tweede nog als voorbeeld kon blijven dienen, werd vol vertrouwen aan het vlechten van de tweede begonnen. We waren erg tevreden over het eindresultaat; twee mooie, bijna niet van het origineel te onderscheiden, stoelen. Er klonk dan ook een bewonderend

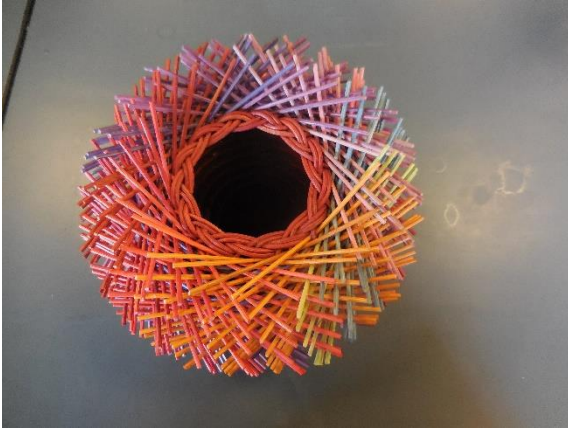

applaus van de DAF-vrijwilligers toen we op 5 december de stoelen weer afleverden. Daarbij was ook de pers aanwezig om een en ander vast te leggen. Voor wie het resultaat niet in de krant heeft gezien, hierbij enkele foto's van de vernieuwde Kini.

De Kini met de twee gerestaureerde voorstoelen.

Over de omslagfoto's

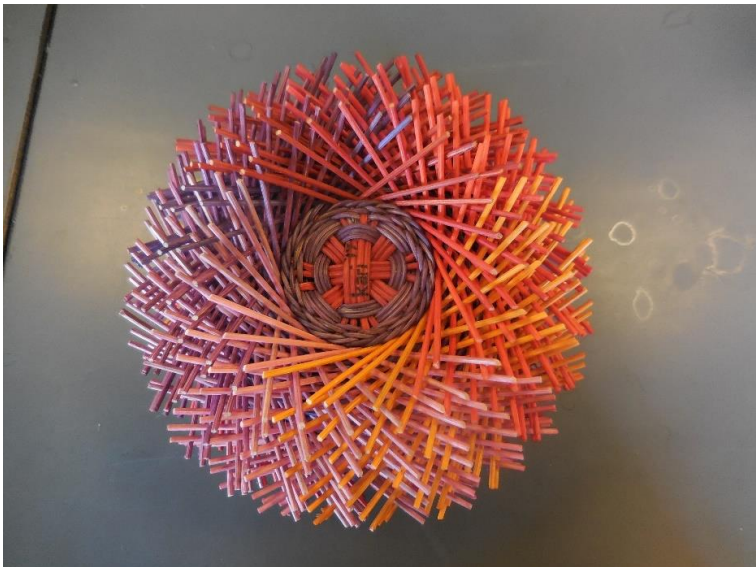
De voor- en achterkant van ons Vlechtbulletin worden versierd met foto's van evenementen en mooi vlechtwerk. Soms steekt er een verhaal in wat via de foto niet uit de verf komt. Daarom deze rubriek om daar eens meer over te vertellen.

De foto op de voorkant is een schaal die bijna klaar is, alleen de rand moet er nog op gevlochten worden.

De schaal is gemaakt door de Amerikaanse Kari Lønning. Ze is een meester in het werken met pitriet en haar manden zijn kleurrijk en creatief gevormd. De foto is genomen in 2017 in Denemarken waar zij op dat moment les gaf.

Ze heeft ook een leuk boek uitgegeven, 'the Art of Basketry' met allerlei patronen en technieken zoals de Hairy Basket. Kijk ook maar eens op haar site: www.karilonning.com/

De foto op de achterkant is ook in 2017 in Denemarken gemaakt in de klas van Bent Vinkler. Als je goed kijkt zie je dat de bodem niet gevlochten is maar bestaat uit een voorgevormde plank met gaatjes. De wilgenstaken worden in de zijkant gestoken. De staken worden omhoog gebogen en er wordt een kim boven opgevlochten.

Tussen de ruimten in de kim worden gehalveerde wisslen gestoken, zoals bij versterkt ajour, met de gekleurde zijde naar buiten. Ook wordt op de kopse kanten het hengsel

in de kim gestoken. Het hengsel, de staken en de bijstaken worden d.m.v. fitsen met elkaar verbonden. Daarbovenop komt weer een kim en de randafwerking. Al met al een heel mooie mand. Bent werkt veel met gehalveerde wilgentenen waarvan het gesneden deel gekleurd wordt en maakt daardoor speciaal gevormde manden.

www.bentvinkler.dk

Van het bestuur

Contributie

Voor degene die de contributie over 2018 nog niet hebben betaald hebben we hier nog een kleine herinnering. Wij verzoeken u vriendelijk om de contributie, zijnde €25,- over te maken op rekeningnummer NL81 RABO 038 3837 200 t.n.v. Vereniging van Vlechters onder vermelding van uw lidnummer. Lidnummer vergeten? Dit is op te vragen bij de penningmeester, zie Colofon.

Denk er aan, als u niet voor 31 maart 2018 heeft betaald wordt u verwijderd als lid!

De Werkgroepen van de Vereniging van Vlechters

Willem de Ridder (vz)

Op de website van de Vereniging van Vlechters, www.vlechters.nl staan onder het kopje 'werkgroepen', exact 6 werkgroepen vermeld.

Het betreffen de volgende werkgroepen:

- griendteelt
- mandbeschrijvingen
- creatief
- demonstraties
- kindervlechten
- publiciteit

Eens was er een tijd dat deze werkgroepen floreerden en dat er met enige regelmaat verslag werd gedaan over de voortgang en activiteiten die werden ontwikkeld. Echter de laatste jaren en dat zijn er meer dan een paar, is de belangstelling in en voor deze 6 werkgroepen in grote mate teruggelopen, met als gevolg dat de meeste werkgroepen gedateerd zijn geraakt en er nimmer meer iets van vernomen wordt. Bij de laatste bestuurswisseling zijn de namen van de toenmalige contactpersonen van de werkgroepen, vervangen door de namen van de huidige bestuursleden.

Maar goed het zal duidelijk zijn dat het bestuur van de VvV zich niet de eerstgeroepene voelt om de werkgroepen draaiende te houden. En dat blijkt ook wel. Op deze plaats willen we in ieder geval alle mensen die nu nog vermeld staan bij de werkgroepen, heel erg bedanken voor hun inzet en betrokkenheid bij deze werkgroepen, maar hun namen zullen te zijner tijd niet meer op de website te lezen zijn.

Worden de werkgroepen dan ook opgeheven?

Zover is het nu nog niet, omdat bij enkele werkgroepen nog reële informatie te vinden is, waarvan het onwenselijk is dat deze verdwijnt. Mocht U nog vragen

hebben over deze of gene werkgroep dan kunt U contact opnemen met de daarbij genoemde contactpersoon.

Het bestuur houdt U op de hoogte over de verdere ontwikkelingen.

Jaarverslag 2017

Ellen Meuleman.(secr)

Het begon allemaal in de nazomer van 2016 toen de vereniging een uitnodiging ontving van het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. In het kader van het jaar van de Ambachten mochten de Vlechters de aftrap doen met een groot festival door het hele museumpark heen. Nadat de afspraken waren vastgelegd begon voor het bestuur de grote uitdaging, hoe krijgen we het museum gevuld met vlechters? Een oproep in de wintereditie was gelukkig niet aan dovemans oren. Uit alle delen van het land en ook uit België kwamen aanmeldingen voor demonstraties, lessen en marktverkoop. Daaronder waren veel leden maar we ontvingen ook aanmeldingen van diverse niet-leden. Bij elkaar een 50-tal standhouders die het publiek graag hun kunde wilden laten zien. Die kunde betrof manden vlechten, stoelenmatten, berkenbast vlechten, strovlechten, bijenkorven maken, kindervlechten, kaartweven enzovoort. Het museum, zeer verrast door deze grote variëteit, nam de hele catering op zich, waardoor de deelnemers het hele weekend goed verzorgd werden.

Extra leuk was dat we de Spaanse Carlos Fontales konden laten overkomen. In 2 1-daagse workshops liet hij ons kennismaken met de Nasa techniek, een oude techniek van knopen en vlechten die zeer bekend is in het gebied van de Middellandse zee, maar bij ons nauwelijks. Leden konden deze workshop met subsidie van de vereniging en het museum volgen.

Tenslotte was alles tot in details georganiseerd en iedereen voorbereid en kon het festival beginnen op 22 april. Helaas lieten de weergoden ons dit weekend

behoorlijk in de steek, de regen viel met bakken naar beneden en het was veel te koud voor eind april. De bezoekers lieten zich hierdoor niet afschrikken; ze kwamen in grote getale. Medewerkers en vrijwilligers van het museum stonden steeds klaar om te helpen waar nodig en daardoor liep het meeste op rolletjes. De belangstelling van het publiek was groot en de reacties op het hele aanbod waren vooral heel positief.

Daarom op deze plek nog een extra bedankje aan al die standhouders, die de regen, wind en kou trotseerden en het hele weekend bezig waren om het publiek te demonstreren, inspireren en onderwijzen. Dankzij jullie allen werd het festival een succes!

Najaarsledendag

Alweer vergezeld door regen en wind togen we deze keer met 57 man/vrouw sterk naar museumwerf Vreeswijk in Nieuwegein. Na een hartelijk ontvangst met koffie en koek kregen we een uitgebreide uitleg over de werf en vervolgens een rondleiding door vrijwilligers van het museum. Daarbij kwamen we veel aan de weet over het onderhoud van de gerestaureerde schepen en het dagelijks leven op een binnenvaartschip. Na de lunch konden we mini mattenkloppertjes vlechten bij Jozef Wiegiers of 'allemands eindjes' knopen voor aan de sleutelhanger bij Hans van

Museumwerf Vreeswijk

de Haar van het museum. Vooral dat laatste bleek nog niet mee te vallen, maar tenslotte ging iedereen toch met z'n eigen geknoopte 'eindje' naar huis. Het was een gezellige en leerzame dag, waarbij bleek dat vlechten en scheepvaart meer met elkaar gemeen hebben dan je op het eerste gezicht zou denken.

Bulletin

Het bulletin werd aanvankelijk verzorgd door Ingrid Reinhoud. Door persoonlijke omstandigheden werd het voor haar heel moeilijk om dat werk voort te zetten. Daarom heeft Mieke Langenhuizen de redactie overgenomen, daarbij voorlopig bijgestaan door oud-redactrice Ans Habraken. Het decembernummer werd al door Mieke verzorgd en hopelijk zullen er nog veel volgen. Haar grote kennis van de vlechtwereld zal hierbij zeker van pas komen.

Bestuur

Het bestuur kende dit jaar geen wijzigingen. Iedereen bleef op zijn/haar post.

Website

Door verschillende oorzaken heeft de website dit jaar niet de aandacht gekregen die het zo broodnodig heeft. De plannen om de site grondig aan te pakken staan echter nog recht overeind en worden voor 2018 hoog op de bestuursagenda gezet. Daarover volgt later dit jaar meer informatie. Ook aan de Facebookpagina hopen we in 2018 meer aandacht te kunnen geven.

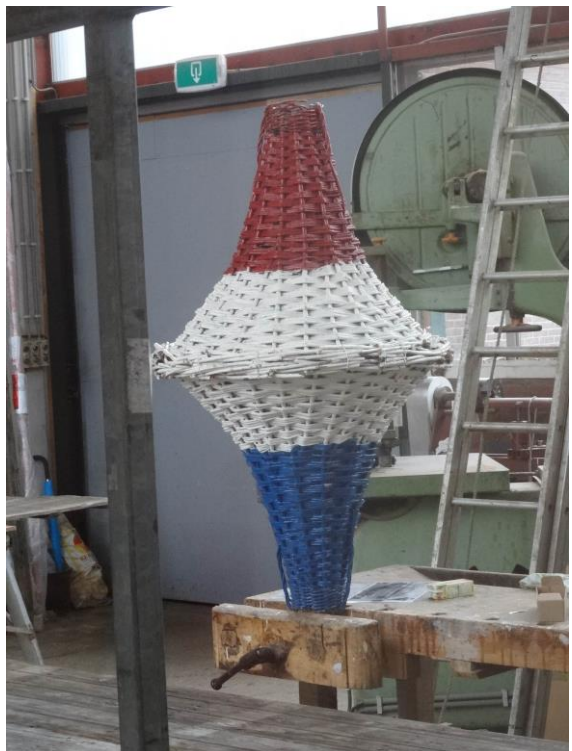

Foto Ledendag 2017 Museumwerf Vreeswijk

Uitnodiging van het bestuur voor de jaarvergadering en ledendag
Zaterdag 21 april 2018.

Hierbij nodigt het bestuur alle leden uit tot het bijwonen van de ledenvergadering van de Vereniging Van Vlechers bij de Abdij van Postel op **zaterdag 21 april 2018**.

Dit jaar gaan we eens over de grens naar onze zuiderburen in België alwaar de ledenvergadering wordt gehouden in Gasthof "De Beiaard", Abdijlaan 28, 2400 Postel, Mol. Telefoon: 0032 (0) 14. 37. 73. 50.

Website : www.gasthofdebeiaard.be

We hebben deze locatie gekozen om ook onze zeer gewaardeerde Belgische leden tegemoet te komen, daar zij altijd ver naar andere locaties in ons land moeten rijden, maar ook omdat België een rijke traditie heeft in de wilgenvlechterij. De hele dag hebben wij de beschikking over de Rafaëlzaal waar de binnen activiteiten zullen plaats-vinden.

De financiële stukken voor de vergadering zijn beschikbaar op de ledendag. Mocht U deze van tevoren willen inzien, dan zijn deze verkrijgbaar via de penningmeester Wim Vogelpoel , telefoon : 0487-51.42.49 of via de mail : jokwim@xs4all.nl

Programma:

10.30 - 11.00 uur: Ontvangst met koffie, thee en iets lekkers.

11.00 - 12.30 uur: Leden -/ jaarvergadering.

12.30 - 13.30 uur: Lunch.

13.30 - 16.00 uur: Rondleiding van ca. 1,5 uur met gids (max. 25 leden)

(Graag bij aanmelding vermelden of u met de gids mee wil zodat er ev. een 2^e geboekt kan worden.)

of zelf ter plaatse rond kijken bij de abdij van Postel

of deelnemen aan een mini-workshop.

Circa 16.15 uur: Afsluiting met afscheidsdrankje.

Agenda voor de vergadering op zaterdag : 21 april 2018.

1. Opening door de voorzitter Willem de Ridder.
2. Mededelingen en binnengekomen stukken.
3. Goedkeuring notulen ledenvergadering zaterdag 22 april 2017, gehouden in het Zuiderzee Museum te Enkhuizen, notulen hiervan zie in ons bulletin nr. 51 van juni 2017. (bladzijde 14 t/m 16 .)
4. Jaarverslag 2017 door Ellen Meuleman.
5. Financieel verslag 2017 en begroting 2018 door Wim Vogelpoel.
6. Verslag kascontrole commissie
Benoeming kascontrole commissie :
Aftredend: Peet Versluis.
Zittend: Ruud Aalbers.
Reserve: Vincent Struik.
De reserve wordt in principe benoemd voor het nieuwe verenigingsjaar en we zoeken een nieuwe reserve die dan later weer kan instromen.
7. Decharge voor het gevoerde beleid van het bestuur.
8. Benoeming bestuursleden: Aftredend en herkiesbaar
Ellen Meuleman en Ingrid Reinhoud.
9. Samen vlechtend naar 2025.
10. Rondvraag en sluiting ledenvergadering.

Extra punten voor de ledenvergadering 2018 kunnen tot zaterdag 31 maart 2018 ingebracht worden bij de voorzitter.

Aspirant kandidaten voor het bestuur en kandidaten voor de kascontrole commissie kunnen zich aanmelden bij de voorzitter tot 14 dagen voor de vergadering.

De eigen bijdrage voor deze ledendag op zaterdag 21 april 2018 bedraagt **12,50 Euro** per persoon. Dit is inclusief ontvangst met koffie, thee en iets lekkers, de lunch plus de rondleiding met gids en het afscheidsdrankje.

Gaarne het bedrag van **12,50 Euro** met opgave van uw lidmaatschapsnummer, 'Gids' en aantal deelnemers vóór: **5 april 2018** overmaken op onze bankrekening : Bankrekening: IBAN nummer : **NL 81 RABO 038 38 37 200** t.n.v. Vereniging van Vlechters - BIC code : **RABO NL2U**

Mocht u ook eens graag een mini-workshop op de ledendag willen geven, meld u dan aan via redactie@vlechters.nl

Het bestuur hoopt U allen op deze dag bij onze gezellige Zuider-/ Vlechtburen in België te mogen begroeten.

Vlechtfestival / Ledendag 22 en 23 april 2017 in het Zuiderzeemuseum Enkhuizen

Deze tijd van het jaar is de mooiste m.b.t. de kleuren in de natuur. De Frans gele wilg wordt geler en de kornoelje wordt roder door de vorst en zon. Er worden zoveel knotwilgen en kornoelje struiken gesnoeid en versnipperd wat ik oh zo jammer vindt. Want je kunt er zoveel mee: Creatief vlechten van vogelnestjes, vogelvoederhuisjes, pindakaaspothouders, kerstkransen etc. Ambachtelijk vlechten van bloemenmandjes, windschermen, aardappelmandjes etc.

En last but not least het bouwen van hutten, bootjes, tunnels en muren van de grote wilgenstaken die van de knotwilgen afkomen, soms meer dan 3 meter in een

jaar
gegroeid.

Prachtig om op scholen, bij IVN en Scouting de jeugd het verhaal te vertellen van de wilg en daarna buiten de wilgen gaan poten waar voorheen de speelplaats was.

Of zoals in

Velden bij Venlo: samen met de IVN jeugd een smokkelpad over Nederlands en Duits gebied een hut, tunnel en boot te bouwen van de wilgentakken.

Maar vooraf het mooie verhaal wat die wilg betekent voor de natuur en de mens sinds 7500 jaar. Het voorjaar begint met de katjesbloemen, het stuifmeel als voedsel voor de jonge bijen. De koningin legt dan elke dag 2000 eitjes dus er moet flink gevoerd worden. Met dit wilgen-stuifmeel leeft de bij de helft van zijn tijd langer, zo gezond is dit voer. Dan het blad waar vele insecten zich tegoed aan doen en daardoor vogels aantrekken die hun jongen daarmee weer voeren. En wist U dat aspirine wordt gemaakt van wilgenblad/bast? Door de ontlasting van de vogels ontstaan bloemen en struiken in de knotten die weer zaden en vruchten voortbrengen voor de vogels. Paddenstoelen ontstaan in rottende knot waar moeder de

vrouw vroeger de "potgrond" uit haalde voor de geraniums. De eenden vinden er een veilig nest, hoog boven de vos en de steenuil broed graag in een holte. Haar jongen kunnen de eerste week nog geen muizenvoedel verdragen en hebben dus zacht voedsel nodig: de insecten uit de knotwilg, vogels zijn slim en zeker de uil!

En dan de mens: 7500 jaar geleden bouwde men al huizen van de wilgenboom door de muren te vlechten en af te smeren met klei, leem en mest. De beschoeiingen van dijken etc. zoals de afsluitdijk al sinds 1932, zorgen voor de instandhouding van de dijk. De bijenkorven werden gevlochten en afgesmeerd met klei om de bijen er warmpjes bij te laten zitten. Over de mandenmaker hoef ik U niets te vertellen, hoe kregen ze anders lang geleden de vruchten, groenten, gewassen etc. naar binnen en bewaard?

De stoelenmakerij, de bekendste in Noordwolde, de manden voor de flessen, de visfuisen, de eendenbroedkorven, de zalmmanden,

de mens heeft veel met de wilgenteen gedaan. En niet te vergeten de klompenmakerijen, de houten hoepels voor de tonnen en wie weet wat nog meer. Het is altijd interessant om deze verhalen te vertellen op scholen, tijdens workshops voor families, bij de IVN en Scouting maar ook in bejaardencentra waar de oudjes een luisterend oor hebben en op een gegeven moment hun verhalen beginnen te vertellen. Dan heb ik hen precies waar ik ze hebben wil: zij vertellen ook graag, maar wie luistert er nog?

Ik wens U allen een kleurrijk jaar toe.

Op onze route naar het Zuiden van Frankrijk maakten we, na zo'n 650 km., een tussenstop voor een overnachting in Langres. Op "Camping Navarre" zochten we een plaats uit tegen de oude stadsmuur. Het uitzicht dat we hadden was geweldig. We besloten om er niet 1 maar 2 nachten te blijven.

De volgende dag bezochten we de zeer oude stad Langres. Bij toeval viel ons oog op een etalage waar enkele mooie gevlochten manden stonden. Bij een van de manden lag een flyer in A5 formaat waarop te lezen was dat in de plaats Fayl Billot, zo'n 23 km. van Langres, De Vannerie met de Nationale school voor Wilgenteelt en

Mandenmakerij gevestigd was. Deze kans konden wij niet laten lopen en besloten de plaats Fayl Billot te gaan bezoeken. Ons doel werd zeker beloond. In Fayl Billot stond voor de grote kerk een prachtig kunstwerk gemaakt van wilgentenen. Er was een museum met allerlei soorten gevlochten voorwerpen van nu en uit vervlogen tijden. In het dorp waren meerdere winkels die de verkoop hadden van gevlochten werken uit De Vannerie.

Bij een prachtig gebouw met daarnaast de praktijkschool voor de stagiaires liepen we naar binnen. De enige die we daar aantroffen was een leraar die bezig was met de opdracht om levensgrote schaaakstukken te vlechten. De stagiaires waren juist die middag in de theorieles en op dat moment dus niet aanwezig. De leraar nam de tijd om ons het e.a. uit te leggen. Er was veel, door de stagiaires gemaakt, ajourvlechtwerk aanwezig.

Fayl Billot is het belangrijkste Centrum voor Mandenmakers in Frankrijk. Hier is de enige zetel van de Nationale school voor Wilgenteelt en Mandenmakerij gevestigd. Volgens de flyer bestaan er slechts 2 scholen met deze opleiding in Europa.

Voor mij als wilgenvlechter was het bezoek aan Fayl Billot een mooie ervaring.

Gevonden op Internet

Lonely Tree, Lonely People.

The Tree Hugger Project by Agnieszka Gradzik and Wiktor Szostalo.

Twijgen, takken, klimplanten en ander natuurlijk materiaal.

Poznan, Poland 2008

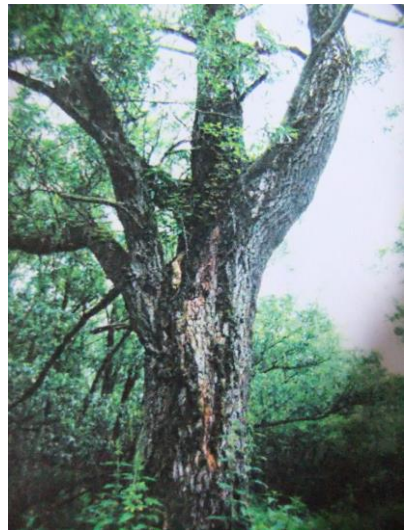
Musselburghse visvrouwen. De foto is waarschijnlijk genomen tijdens een trip naar Musselburgh door 3 fotografen die deelnamen aan de Photographic Convention van het Verenigd Koninkrijk in Edinburgh in 1892

Bronvermelding: De Levende Natuur, jaargang 116, nummer 1, januari 2015. De wilgen van de Biesbosch door Arnout Zwaenepoel, Eric Cosyns, Bert Maes, Rene van Loon & Theo Muisse

Vervolg aanbeveling 1: behoud van taxa en griendcultuur als cultuurhistorisch erfgoed

Behoud van dit genetisch natuur- en cultuurhistorisch erfgoed, dat zo karakteristiek is voor Nederland, is dan ook een eerste aanbeveling. De hier verzamelde kennis kan best op een aantal locaties in de Biesbosch opnieuw zichtbaarder gemaakt worden. Dit is geen pleidooi voor een volledig herstel van de onderhouden grienden, maar wel een pleidooi voor minstens pleksgewijs dat griendverleden wat explicieter te bewaren. Een eerste hulpmiddel kan zijn een herinrichting van een of meerdere saliceta. Het salicetum bij het Biesboschmuseum is wellicht het meest geschikte om die functie op korte termijn te kunnen vervullen. Een uitbreiding van het kleine salicetum bij het bezoekerscentrum in de Sliedrechtse Biesbosch moet zeker ook mogelijk zijn. Een duidelijke beschrijving van de taxamet, enige uitleg over de historiek en het gebruik, in het salicetum zelf, kan de educatieve waarde ervan sterk verhogen. Sinds de teloorgang van de economische rendabele griendteelt wordt de Biesbosch vooral als recreatie- en natuurgebied beschouwd. Amper enkele hectaren van de Biesbosch zijn nog als griend in gebruik. Uit oogpunt van erfgoed is het aan te bevelen om een of meer van de nog gaafste griendpercelen als zodanig in stand te houden en historisch te beheren. Daarbij zijn zowel aspecten van historisch verantwoorde wilgentaxa als van waterbeheersing van belang. Schietwilg en amandelwilg waren typische hoepwilgen. Bittere wilg, Duitse dot, Zwarte driebast, 'Deventer rood' en 'Schmidt stam 65' hadden vooral een functie om riet en hout op te binden. Katwilg kon beide doelen dienen. Behalve als griendstruik of griendboom hadden sommige wilgen (vaak kraakwilg) of andere bomen (Zwarte populier) ook een functie als bakenboom op een kruispunt van griendpaadjes. Bij het onderhoud van de riet- en wilgengrienden horen natuurlijk ook

Bakenboom

abiotische elementen. Hier en daar is nog een keet aanwezig en zijn griendpaden onderhouden als wandelpad, maar veel minder wordt er gewezen op de functie van stormranden, duikerputten, duikers, vletsloten, leigreppels, rabatten, ontwateringsgreppels, het verschil tussen open grienden buiten de kaden en de bekade grienden. De volledig verwilderde Schietwilggrienden zijn uiterst moeilijk te betreden en de variatie binnenin is ook niet erg groot. Een aantal plaatsen die momenteel echter als begrazingsblok fungeren en die in de winter trekpleisters zijn voor watervogels kunnen in de zomer heel goed gebruikt worden om de aanwezige griendrelicten te leren kennen.

Aanbeveling 2: verwilde grienden als kans voor meer spontane processen

De keuze om het grootste gedeelte van de grienden van de Biesbosch te laten verwilderen is in belangrijke mate ingegeven door het bewustzijn dat het behoud en onderhoud van een dergelijk groot griendencomplex in zijn historische toestand onbetaalbaar is geworden. De toegenomen appreciatie voor spontane processen speelt ook mee. De oprichting van enkele bosreservaten is een waardevol initiatief om die spontane processen meer in detail te kunnen volgen. De nieuwe wildernis heeft heel wat faunistische verrijking opgeleverd, zoals broedende Zeearenden (*Haliaeetus albicilla*) en een populatie Bevers (*Castor fiber*). De eerste aanbeveling voor iets meer appreciatie van de cultuurhistorische waarden van de grienden betekent dus geen afkeuring van een verwilderingsproces voor het grootste deel van de grienden. De botanische appreciatie van een dergelijk bos is dan weliswaar niet deze van een oerbos, maar wel van een bos met meer ruimte voor spontane processen, zij het met ongetwijfeld nog lange tijd, de zichtbare aspecten van vijfhonderd jaar griendcultuur.

Literatuur:

- Bijlsma, R.J., E. Weeda, J. van der Neut & H. Sluiter, 2011
Het Nieuwe Biesboschbos
- Hesseling, E., 1907. De griendcultuur in Nederland
- Meikle, R.D., 1984. Willows and Poplars of Great Britain and Ireland
- Sluiter, J.A. & F.H. Saris, 2015. Meer dynamiek in het Nat. Park de Biesbosch na de inrichting van natuurontwikkelingsgebieden.
- Tuinzing, W.D.J., 1938. Verslag over het Rijksgrienden proefveld te Langbroek en de andere griendproefvelden van 1931 tot 1938

- Wikaart, V., H. van Engen, K. Leenders, C. de Bont, P. Martens, I. Zonneveld & H. Werther, 2009. 'Nijet dan water ende wolcken'
- Wisboom van Giessendam, D.W.P., 1878. De teelt van griend en teenhout in Nederland en het naburige Vlaanderen.
- Zonneveld, I.S., 2000. De Biesbosch een halve eeuw gevolgd. Van hennip tot netelbos en verder.
- Zwaenepoel, A., 2002. Wijmenteelt en taxonomie van wilgen in Vlaanderen.
- Zwaenepoel, A., E. Cosyns, B. Maes & R.van Loon, 2014. Wilgenkartering in de Brabantse-, Sliedrechtse- en Dordtse Biesbosch, 2012-2013

Mandwerk gemaakt door Joe Hogan uit Ierland, gezien in Denemarken

'Marte Mand' is een groep hobby-vlechters die in 2001 een leven is gaan leiden met zo'n viertal vlechters. De groep noemt zich naar een oud plaatsgenoot: Martien Willems, mandenvlechter in Oploo, geboren 7 juni 1903 en gestorven 31 augustus 1983. Vanwege zijn ambacht werd hij 'Marte Mand' genoemd. Deze hobbygroep komt in de wintermaanden wekelijks bij elkaar om te vlechten en is inmiddels uitgegroeid tot een tiental leden waaronder de huidige voorzitter van de Vereniging van Vlechters: Willem de Ridder. Onder zijn bezielende leiding en de ruimte die hij ter beschikking stelt met de koffie etc. blijft het vlechten voor ons allemaal een creatief uitje op de donderdag avond. De leden van de vlechtgroep vervaardigen vlechtwerken op bestelling, eeuwenoude vlechtechnieken zijn in de huidige tijd nog hoogst actueel. De eerlijkheid en eenvoud van het natuurlijke materiaal daagt uit tot het maken van een robuust vlechtproduct maar ook creatieve vlechtwerken. Workshops en lezingen zijn erg in de belangstelling bij particulieren, bedrijfsuitjes, en verenigingen zoals IVN, Scouting, KBO,

Jac in het mandje

Vrouwen van Nu etc. Basisscholen/kinderdagverblijven en buurtverenigingen gaan steeds meer over op vergroening van de speelplaatsen en speeltuintjes. Er wordt dan klassikaal educatie gegeven over de wilg, haar betekenis voor de natuur en voor de mensen sinds 7500 jaar. Vervolgens worden buiten bouwwerken van wilgentakken gemaakt zoals hutten, tunnels, boten, muren etc. De wilgen worden bij een particulier geknot door de cliënten van een zorgboerderij die met ontzettend veel enthousiasme 25 knotwilgen in 2 middagen snoeien.

Op de Nederlands/Duitse grens in Velden bij Venlo wordt een IVN smokkelpad, tezamen met de IVN jeugd gebouwd en voorzien van 3 wilgen bouwwerken. In een voedselbos bij Cuijk worden 2 bezinningshutten gebouwd om daarin tot rust te

komen middels yoga of andere meditatie. De vlechtgroep wil graag anderen in de gelegenheid stellen dit prachtige ambacht uit te oefenen d.m.v. het geven van meerdaagse cursussen bij "groene clubs" of particulieren. Op een basisschool in Boxmeer wordt een keuzecursus gegeven om kinderen in de bovenbouw kennis te laten nemen van velerlei beroepen.

Zo ook met de wilg: educatie over de wilgenboom en dan een vogelvoedermantje vlechten. Van wilgentakken paddenstoelen en kabouters maken, een praat- of krachtstok maken van een wilgentak. Braakballen van een uil uitpluizen want de steenuil leeft tenslotte het liefst in de holte van de knotwilg waar zij veel insecten kan vinden die in de eerste week nodig zijn voor de jonge uilskuikens.

Braakballen uitpluizen

Op 2e zondag 11 maart wordt voor de 13e keer het NK Maasheggen Veehuis/camping. Uiteraard zullen wij

vlechten gehouden in Oeffelt bij het als vlechtgroep acte de presence geven met een 8-tal workshops speciaal voor de jeugd: een pijl en boog maken, pijl in het doel schieten, houtskool van wilgentakken maken om te tekenen, broodjes aan de wilgenstok boven kampvuur bakken, een muur vlechten en afsmeren met maasklei, bezems maken van wilgentakken, vlechten van vogelvoedermantje en braakballen uitpluizen. De huidige leden van de groep zijn: Willem de Ridder, Guusta Arts, Jos Schaminee, Piet Ermens, Freek van Tuil, Ben Spreeuwenberg, Cor Willems, Marius van de Broek en Jac de Cock. Graag zien wij U met Uw (klein)kinderen op 11 maart in Oeffelt

**NEDERLANDS KAMPIOENSCHAP
MAASHEGGENVLECHTEN**

**ZONDAG
11 maart 2018
Oeffelt
tussen 11-16 uur
ENTREE GRATIS**

www.maasheggen.nl

KOM OP DE FIETS

Logo: Waterschap Aa en Maas

Logo: Boxmeer

Logo: Groenlands Landschap

Logo: LUN

Logo: Landelijke Vereniging De Maasduin

Logo: Landelijke Vereniging De Maasduin

Activiteitenkalender 2018

- 11 maart NK Maasheggenvlechten, Oeffelt
www.maasheggen.nl
- 21 April 2018 Ledendag VvV, De Beiaard bij de Abdij in Postel, België
Info: zie dit bulletin of bij het secretariaat.
- 10 t/m 13 mei Markt en workshops, Bouxurulles, Vogezen, Frankrijk
www.saulaboux.fr
- 10 juni Weidenfest, Weidenbach-Triesdorf, Beieren, Duitsland
www.weidenbach-triesdorf.de/gemeinde/aktuelles/
- 8 juli t/m 9 september Lines and Fragments, expositie van Tim Johnson (UK)
Korbmacher-museum Dalhausen, Duitsland
www.korbmacher-museum.de/Korbmacher-Museum/Programm
- 10 juli** Fête de l'osier, Cadenet, Vaucluse, Frankrijk
- 15 juli La foire aux paniers, d'Issgeac, Dordogne, Frankrijk
www.pays-bergerac-tourisme.com
- 23-27 juli Vlechtzomerschool, Wilhelminaoord
Tel: 0521-381267 Email: jen@wilhelminaoord.com
- 1 t/m 8 augustus Flechtertreffen mit Kursen und Markt, Baar, Schwaben, Duitsland
www.flechtertreffen.de
- 11-12 augustus Fête de la vannerie, Vallabregues, Frankrijk
- 18-19 augustus** Pilefestival, Denemarken
- 8-9 september Sagra delle Erbe Palustri, Biezenfestival, Villanova di Bagnacavallo, Italië
www.erbepalustri.it
- 15-16 september Korbmarkt, Lichtenfels, Duitsland
www.korbmarkt.de
- 6-7 oktober Fira dell cistell, Vlechtersmarkt, Salt, Gerona, Spanje
- 6-7 oktober** Biennale de Vannerie Frankrijk, Reilly, Oise, Frankrijk

**Niet zeker van datum voor dit jaar en geen volledige info beschikbaar op moment van drukken.

Weet je zelf evenementen in binnen- of buitenland stuur de gegevens dan door aan redactie@vlechters.nl

Hert met kalfje

Dit hert met kalfje is gemaakt door de Engelse vlechter Eddie Glew. Eddie is een bezielde vlechter met een eigen vlechtbedrijf. Hij woont en werkt in Newton, Staffordshire, dit is ten noorden van Birmingham. Het vlechten is hem met de paplepel ingegoten, zijn vader was nl. ook een mandenvlechter een hij leerde hem het vak. www.blithfieldwillowcraft.co.uk

De foto is overgenomen uit Basketmakers Association Newsletter nr. 160.

Cursusleiders

Opgeven nieuwe cursusleiders: redactie@vlechters.nl of tel: 06-21828312

Verdere gegevens over cursussen en workshops opvragen bij de cursusleiders zelf.

Piet Antonis, Bergeijk	06-22308588	
Jeanny Bouwen, Geel (Be)	+32-(0)14-220946	www.deratelaar.be
Johnny Ceyssens, Lummen (Be)	+32 (0)495-873003	www.wilgen.be
Jac de Cock, Stevensbeek	0485-382570	jac_de_cock@hotmail.com
Hennie van Emaus, Harderwijk	0341-420541	hennievanaumus@solcon.nl
Harry Enzerink, Zutphen 	----	h.enzerink@hotmail.com
Rob van Hernen, Hattem 	06-30201117	rhernen1960@kpnmail.nl
Ton Kooijmans, Schijndel	073-5476496	tonkooijmans@gmail.com
Luciënne Kramer, Enkhuizen	0228-318622	hansenluciennekramer@ziggo.nl
Mieke Langenhuizen, Veldhoven	06-21828312	www.wilgennest.nl
Peter Lavrijssen, Reusel	0497-643712	peterlavrijssen@hetnet.nl
Gerda Legrand, Kluisbergen (Be)	+32 (0)472-364763	www.vlechtatelier.be
Lieve Lieckens, Keerbergen (Be)	+32 (0)486-455507	www.mandenvlechten.be
Barbara Mahler, Dwingeloo	06- 16650989	www.detakkenvrouw.nl
Frans Mallants, Lommel (Be)	+32(0)11-541944	www.mandemakerij-de-kempen.be
Ingrid Reinhoud, Maastricht <u>Stro</u>	06-506 13000	www.ingrids-handen.nl
Hendrik Ruitenbeek, Herveld Zuid	06-36449925	hendrik.ruitenbeek@tele2.nl
José Schilder en Jan de Vos, Zuidschermmer	072-5038123	www.mandenmakerij.nl
Simone Simons, Chelva (Valencia) Spanje <u>Espartogras</u>	+34 962100959	www.trendza-bags.com
Piet-Hein Spieringhs, Driebergen-Rijsenburg	0343-756348	www.vlechterij.nl
Truus Stol, Ingen	0344-602856	fruihofje@xs4all.nl
Rien Stuijts, Zundert 	06-49628425	www.destoelenmatter.nl
Rob Triest, Schokland <u>stro</u> 	06-20383448	irtriest@hotmail.com
Ineke Visser, Ammerstol	0182-352913	www.wilgenteenvlechten.nl
Henk Ziel, Raalte	06-22563020	henkziel100@gmail.com
Museum Eynderhoof, Nederweert-Eind	06-16779805	a.kinebanian@kpnmail.nl
Nat.Vlechtmuseum, Noordwolde	0561-431885	www.noordwoldevlechtddorp.nl

www.vlechters.nl

Deense mand met gespleten staken